

บทบรรณาธิการ

การบริหารราชการแผ่นดิน (Public Administration) คือการทำให้ประเทศมีทิศทางในการกำหนดนโยบายและการจัดการปกครองในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และการต่างประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ เกิดการกระจายภารกิจ ทรัพยากร และอำนาจตัดสินใจ ให้แก่ท้องถิ่น ดังนั้นเงื่อนไขหนึ่งอันสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ของการบริหารราชการแผ่นดินคือ ความเข้าใจในปัจจัยการบริหารราชการในมิติต่าง ๆ ทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ของโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินดังกล่าว นั้น วารสารการเมืองการปกครองปีที่ 12 ฉบับที่ 1 จึงเริ่มต้นศักราชใหม่ ด้วยการตีพิมพ์เนื้อหาและสาระทางวิชาการที่ได้ผ่านการกลั่นกรองจากกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เพื่อให้ได้มาซึ่งเนื้อหาสาระอันสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยการบริหารราชการในมิติต่าง ๆ ทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ของโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน ผ่านบทความ ภายใต้ประเด็นหลักคือ การบริหารราชการแผ่นดิน: สะท้อนผ่านระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น (Public Administration: Reflection through Central, Regional, and Local Administration)

วารสารการเมืองการปกครองปีที่ 12 ฉบับที่ 1 นี้จึงประกอบไปด้วยบทความวิจัย บทความวิชาการ และบทวิจารณ์หนังสือ โดยประกอบด้วย 14 บทความวิจัย 2 บทความวิชาการ และ 1 บทวิจารณ์หนังสือ โดยแยกพิจารณาเป็นรายประเด็นย่อยภายใต้ประเด็นหลักดังนี้ (1) การบริหารราชการแผ่นดิน: บทบาทแห่งรัฐ (Public Administration: the role of State) (2) การบริหารราชการแผ่นดิน: บทบาทแห่งชุมชน (Public Administration: the role of community) และ (3) การบริหารราชการแผ่นดิน: บทบาทแห่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Public Administration: the role of local administration)

ประเด็นเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน: สะท้อนผ่านระดับส่วนกลาง (reflection through central administration) นั้น ศักดิ์สิทธิ์ ฆารเลิศ ได้นำเสนอความเข้าใจอันเป็นประเด็นที่สนับสนุนการเกิดประสิทธิผลแห่งการดำเนินการตามบทบาทแห่งรัฐส่วนกลางมากยิ่งขึ้น โดยเป็นประเด็นเกี่ยวกับหลักแห่งความเป็นภยันตรายแก่ผู้อื่นของ John Stuart Mill ในฐานะแนวทางการป้องกันทรราชของเสียงข้างมากในเสรีนิยมประชาธิปไตย กล่าวคือ งานศึกษาชิ้นนี้ใช้วิธีการศึกษาแบบปรัชญาการเมืองผ่านการตีความวิเคราะห์ตัวบทอย่างละเอียด ผลการศึกษาพบว่า Mill หวาดกลัวทรราชของเสียงข้างมาก และถือว่ามันเป็นความชั่วร้ายประการหนึ่งในเสรีนิยมประชาธิปไตย เขาจึงเสนอว่า มนุษย์สามารถกำหนดชีวิตตนเองได้ และความสุขที่มากที่สุดของคนจำนวนมากที่สุดย่อมมาจากคนที่ปัจเจกบุคคลมีเสรีภาพ ดังนั้น ปัจเจกบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่แล้วควรมีเสรีภาพในการกระทำตามที่ตนปรารถนา ตราบเท่าที่การกระทำนั้นไม่เป็นภยันตรายแก่ผู้อื่น กล่าวคือ เหตุผลเดียวที่ชอบธรรมพอที่จะแทรกแซงเสรีภาพของปัจเจกบุคคลได้ คือ การป้องกันไม่ให้เกิดภยันตรายแก่ผู้อื่น นี่คือหลักแห่งความเป็นภยันตรายของ Mill และเป็นแนวทางการป้องกันทรราชของเสียงข้างมากในเสรีนิยมประชาธิปไตยได้ งานชิ้นสำคัญของ Mill เรื่องนี้ คืองานเขียนของเขาที่ชื่อ ว่าด้วยเสรีภาพ ซึ่งตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1859 และข้อพิจารณาว่าด้วยการปกครองแบบมีตัวแทน ซึ่งตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1861

พิษณุวัฒน์ ยาพรม และ ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์ พบว่า ปราสาทสด๊กก๊อกธมมีความสำคัญอย่างมากในแง่ประวัติศาสตร์และความมั่นคง ทั้งยังตั้งอยู่ใกล้เส้นเขตแดนไทย-กัมพูชา จึงมี 3 หน่วยงานหลักเข้ามาจัดการ คือ หน่วยงานความมั่นคง กรมศิลปากร และหน่วยงานในพื้นที่ ส่วนผลการศึกษารจัดการชายแดนไทย-กัมพูชาของประเทศไทยเหนือพื้นที่ปราสาทสด๊กก๊อกธม พ.ศ. 2534-2563 แบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือ 1) การจัดการชายแดน พ.ศ. 2534-2556 ประเทศไทยมีเป้าหมายเพื่อยุติข้อพิพาทเหนือปราสาทสด๊กก๊อกธม ท่ามกลางกรณีพิพาทเรื่องดินแดนและปราสาทพระวิหาร ด้วยการที่หน่วยงานความมั่นคงเข้าไปขอเช่าพื้นที่รอบปราสาทเพื่อสร้างหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชต.) และอพยพประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเข้าอยู่อาศัย การระดับธงชาติไทย รวมถึงการที่กรมศิลปากรริบเร่งดำเนินการบูรณะปราสาทสด๊กก๊อกธม 2) การจัดการชายแดน พ.ศ. 2557-2563 ยังคงให้ความสำคัญกับการยุติข้อพิพาทเหนือพื้นที่ปราสาทสด๊กก๊อกธม ด้วยการจัดตั้งปราสาทสด๊กก๊อกธมให้เป็นอุทยานประวัติศาสตร์แห่งชาติที่ 11 ของประเทศไทย การเปลี่ยนคำขวัญและตราสัญลักษณ์ประจำอำเภอโคกสูง ขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ส่วนข้อเสนอแนะควรมีการจัดการจัดการชายแดนไทย-กัมพูชา ผ่านการดำเนินงานของฝ่ายกัมพูชา เพื่อให้องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการชายแดนเหนือปราสาทสด๊กก๊อกธมมีความรอบด้านยิ่งขึ้น

ฐิติมา สุ่มแสนหาญ คักดีชาย จันท์เรือง และ บรรพต วิรุณราช สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิผลแห่งการบริหารราชการแห่งรัฐส่วนกลางผ่านรูปแบบและแนวทางการลงทุนที่เหมาะสมสำหรับการลงทุนของประเทศไทยว่า (1) รูปแบบการลงทุนที่เหมาะสมสำหรับการประกันสังคมของประเทศไทย แยกออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านการจัดเก็บรายได้ 3) ด้านการจ่ายสิทธิผลประโยชน์ 4) ด้านการบริหารการลงทุน 5) ด้านการบริหารความเสี่ยง และ 6) ด้านแผนการลงทุนในอนาคต (2) แนวทางการพัฒนารูปแบบการลงทุนของประกันสังคมไทยที่มีประสิทธิภาพ แยกออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารการลงทุน 2) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบ 3) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ด้านกฎหมายและข้อบังคับ 5) ด้านการบริหารความเสี่ยง 6) ด้านทรัพยากรมนุษย์ 7) ด้านระบบบัญชีการเงิน และ 8) ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง และแนวทางเลือกการลงทุนที่ควรปรับเพิ่มขึ้นคือ สัดส่วนสินทรัพย์เสี่ยง ร้อยละ 11 ในขณะเดียวกันก็ควรปรับลดสัดส่วนสินทรัพย์มั่นคงสูงลงร้อยละ 11 เช่นกัน

อมรเทพ เมืองแสน นั้นนำเสนอให้เห็นถึงการบริหารราชการแผ่นดินแห่งรัฐส่วนกลางในมิติด้านกฎหมายประเด็นเกี่ยวกับการจับในกรณีความผิดซึ่งหน้า โดยระบุว่า บทบัญญัติของกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการจับในกรณีความผิดซึ่งหน้าของไทย คล้ายกันกับกฎหมายของฝรั่งเศส แต่มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจกลับมีลักษณะคล้ายคลึงกันกับของสหรัฐอเมริกา นอกจากนั้นแล้ว สิ่งที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด คือ บทบาทขององค์กรในกระบวนการยุติธรรมกับการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ โดยกฎหมายฝรั่งเศส ได้ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว ด้วยการวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินคดี การจับกุมและการสอบสวนคดีที่เป็นความผิดซึ่งหน้า ไว้ค่อนข้างละเอียด รวมถึงมีการสร้างกลไก ในการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานรัฐ ตั้งแต่ความผิดเกิดขึ้น ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมากกับของสหรัฐอเมริกาและไทย ที่ไม่มีระบบการสอบสวนในคดีความผิดซึ่งหน้าโดยเฉพาะ รวมถึงมีศาล

ซึ่งเป็นองค์กรภายนอกเพียงองค์กรเดียวเท่านั้น ที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานผู้จับกุมว่ามีเหตุอันควรเชื่อ รวมถึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการจับหรือไม่ ด้วยเหตุนี้ รัฐจึงควรมีการบัญญัติกฎหมายในส่วนของการสอบสวนในคดีความผิดซึ่งหน้าไว้ โดยเฉพาะ รวมถึงควรออกข้อกำหนดให้อัยการและศาล เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบในกรณีของการจับในความผิดซึ่งหน้า ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งแต่ความผิดเกิด โดยเฉพาะในกรณีของความผิดอาญาร้ายแรง เหมือนเช่นกฎหมายของฝรั่งเศส

สามารถ ทองเพ็ญ สะท้อนให้เห็นรัฐส่วนกลางผ่านการศึกษารูปแบบแห่งรัฐอิสลามว่า ภาพความจริงของการปกครองรัฐอิสลามสมัยศตวรรษที่ 21 มีการใช้ระเบียบแบบแผนตามรัฐธรรมนูญระดับที่ยอมรับการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมด้วยความสงบไม่นิยมความรุนแรง และปกครองทั้งคนที่เป็นมุสลิมและไม่ใช่มุสลิม 2) กลุ่มไอเอสเป็นกลุ่มขบวนการมุสลิมซุนนีที่มีแนวคิดเรียกร้องความยุติธรรมโดยใช้อัลกุรอานและแบบอย่างของศาสดา แต่กลุ่มไอเอสได้นำหลักการเพียงแค่บางประการมาเป็นแรงขับเคลื่อนและเชิญชวนผู้คนให้มาเข้าร่วมต่อสู้ตามวิธีการของกลุ่ม 3) เมื่อเปรียบเทียบแนวคิดรัฐอิสลามของทั้งสองพบว่า กลุ่มไอเอสได้เพิ่มเติมแนวคิดความเชื่อของกลุ่มตนในการบริหารและการปกครอง ไม่ยอมรับในความแตกต่าง ใช้กำลังบังคับกดขี่เพื่อให้ฝ่ายตรงข้ามยอมรับในอำนาจของตนซึ่งมีความแตกต่างกับท่านศาสดามุฮัมมัด 4) แนวคิดวิธีการที่มีในสมัยศตวรรษที่ 21 ยอมรับว่ามีความสงบและมีความร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างชาวมุสลิมและไม่ใช่มุสลิมแต่สำหรับกลุ่มไอเอสมีลักษณะการบังคับและกดขี่ผู้คนอันเป็นเหตุไปสู่ความขัดแย้งและสงคราม และ 5) แนวคิดการจัดตั้งรัฐอิสลามของกลุ่มไอเอสส่งผลกับสังคมไทยเกิดความหวาดกลัวต่ออิสลาม ทำให้บางพื้นที่ในประเทศไทยมีการต่อต้านศาสนาอิสลาม

สมบูรณ์ ศิริสรธรวิทย์ และคณะ ทำให้เกิดความเข้าใจแห่งบทบาทของรัฐส่วนกลางมากยิ่งขึ้น ผ่านการศึกษาและเตรียมความพร้อมสู่การเป็นองค์กรมหาชนของกรมวิทยาศาสตร์บริการ โดยกล่าวว่า (1) องค์กรมหาชนของกรมวิทยาศาสตร์บริการ มีจุดแข็งที่มีทรัพยากรและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการกิจด้วยมาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับจากสังคมส่วนด้านจุดอ่อน พบว่า ปัญหาด้านขั้นตอนการดำเนินงานและการบริหารงานตามวัฒนธรรมองค์กรในระบอบราชการ ทำให้เกิดจุดอ่อนต่อสร้างประสิทธิภาพการให้บริการ รวมทั้งจุดอ่อนทางด้านกลไกและระบบสนับสนุนการปฏิบัติการกิจที่ยังสามารถพัฒนาและแก้ไขให้เกิดศักยภาพต่อการดำเนินงาน สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร พบว่า กรมวิทยาศาสตร์บริการมีโอกาสหลายประการที่เอื้อต่อการพัฒนา โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมต่อการแปลงสภาพเป็นองค์กรมหาชน อาทิ ปัจจัยเอื้อเชิงนโยบายรัฐ ทิศทางการพัฒนาประเทศ (2) การจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนธุรกิจการดำเนินงานขององค์กรมหาชน แผนการเงิน และแผนการจัดตั้งและถ่ายโอนสำหรับเสนอขอจัดตั้งองค์กรมหาชนตามแนวทาง ก.พ.ร.ภายใต้แผนกลยุทธ์สถาบันวิทยาศาสตร์บริการ ปี พ.ศ. 2563 - 2566 และแผนธุรกิจขององค์กร (แผนปฏิบัติการระยะ 4 ปี) มีการกำหนดวิสัยทัศน์ คือ องค์กรชั้นนำระดับสากลด้านการตรวจสอบและรับรองทางวิทยาศาสตร์ มีประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ด้านคือ 1) ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพเพื่อพัฒนาขีดความสามารถเชิงการแข่งขันของประเทศ 2) บูรณาการความร่วมมือด้านองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในการขับเคลื่อนมาตรฐานและคุณภาพที่ทันสมัย เท้าทันการเปลี่ยนแปลง

3) ยกระดับการบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้านวิทยาศาสตร์บริการ 4) พัฒนาระบบบริหารจัดการสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงที่ยั่งยืน รวมถึงมีการจัดทำแผนการเงินที่คำนึงถึงประมาณการรายรับและรายจ่ายตามหลักการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน และมีการจัดทำแผนการจัดตั้งและถ่ายโอนที่ครอบคลุมมิติโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม อัตรากำลังที่สามารถรองรับรูปแบบการบริหารงานใหม่ขององค์กรมหาชนและการถ่ายโอนทรัพย์สินและหนี้สินจากสภาพการบริหารราชการเดิมสู่การบริหารรูปแบบใหม่ที่ต่อเนื่อง

ประเด็นเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน: สะท้อนผ่านระดับส่วนภูมิภาค (reflection through regional administration) นั้น วันเพ็ญ กองคำ และธนวิทย์ บุตรอุดม กล่าวว่า 1) สภาพประสิทธิผลในการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในจังหวัดอุดรธานี พบว่าทุกด้านมีความสำคัญต่อประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ ในจังหวัดอุดรธานี มีดังนี้ ปัจจัยการติดตามอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ ปัจจัยทัศนคติของผู้ปฏิบัติงาน ปัจจัยการติดต่อสื่อสาร ปัจจัยทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน ปัจจัยภาวะผู้นำ และปัจจัยการมีส่วนร่วม อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยทั้ง 7 ปัจจัย สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ ในจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 66.6 สำหรับแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ ในจังหวัดอุดรธานี ภายใต้แนวทาง “9 ส”

จิรวัดน์ เจริญสุข กล่าวว่า นิสิตมีมุมมองต่อความพิการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ นิสิตมีมุมมองต่อความพิการในเชิงการแพทย์และเชิงสังคมมากที่สุด ในขณะที่มุมมองเชิงสงเคราะห์พบว่าน้อยที่สุด และผลการศึกษานี้พบว่าขัดแย้งกับสมมติฐานที่ได้ตั้งเอาไว้ด้วย สำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ประการแรก หน่วยงานภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนมองคนพิการในฐานะเพื่อนมนุษย์ที่มีสิทธิเสรีภาพเหมือนทุกคน และประการที่สอง หน่วยงานภาครัฐควรสร้างภาพลักษณ์ในการให้บริการที่ดีแก่คนพิการ

ศราวดี ครุฑศิริ นีรันตร์ ยิงยวด และ อภิชาติ ใจอารีย์ กล่าวว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนในระดับสูง มีส่วนร่วมในกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชน มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรกรรมและภาวะความเป็นผู้นำในระดับมากวิสาหกิจชุมชนตำบลห้วยเหนือมีความเข้มแข็งโดยภาพรวมและรายด้าน คือ การบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน การผลิตสินค้าและบริการ และการพึ่งพาตนเองด้านการจัดสรรทรัพยากรอยู่ในระดับมากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน(Y) ได้แก่ ภาวะความเป็นผู้นำ (X₈) และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรกรรม (X₇) โดยร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน ได้รวมร้อยละ 33.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ} \quad \hat{Y} = 1.373 + .294 X_8 + .324 X_7$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน} \quad \hat{Z} = .358 Z_{X_8} + .311 Z_{X_7}$$

พิมพ์ลิขิต แก้วทานาม และคณะ กล่าวว่า การสร้างกระบวนการและกลไกการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชนเพื่อส่งเสริมสินค้าพื้นถิ่น กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลกุดหว้า อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ นั้นพบว่า ผู้นำในชุมชนเป็นผู้ขับเคลื่อนหลัก ดังนี้ 1. ผู้นำสร้างความรู้ให้กับกลุ่มผู้นำอื่นและประชาชนในพื้นที่ 2. ผู้นำชุมชนเก็บรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับประชาชน และ 3. ดำเนินการตามแผนขาดการประเมินผลมีกิจกรรมสร้างการมีส่วนร่วม จากการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติ และการเรียนรู้ร่วมระหว่างกระบวนการจัดทำแผนชุมชน ข้อเสนอแนะดังนี้ 1. การจัดทำแผนชุมชนควรเปลี่ยนจากการยึดพื้นที่เป็นที่ตั้ง (Community-Based Planning) ให้ประชาชนในชุมชนร่วมกันดำเนินการด้วยตนเอง (Participatory-Based Planning) 2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชุมชนร่วมบูรณาการ 3. มาตรการแบบเหมารวม (One-size-fit-all) ไม่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมได้ 4. แผนชุมชนไม่ควรยึดตามกรอบเวลา 5. การวิเคราะห์ข้อมูลควรแยกความต้องการออกจากปัญหา เพื่อเพิ่มกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นที่สามารถปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

กัญญา อุทัย วัชรินทร์ สุทธิชัย และสิทธิพรร์ สุนทร กล่าวว่า ปัจจัยคุณลักษณะผู้นำสตรีในศตวรรษที่ 21 ของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด และบทบาทการพัฒนาชุมชนของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยคุณลักษณะผู้นำสตรีในศตวรรษที่ 21 ของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการพัฒนาชุมชนของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยจินตนาการ ปัจจัยท้าทาย ปัจจัยการนำเสนอ ปัจจัยไว้วางใจ ปัจจัยแรงบันดาลใจ ปัจจัยแรงบันดาลใจ ปัจจัยมีส่วนร่วม และปัจจัยยึดหยุ่น ซึ่งมีสมการถดถอยคะแนนมาตรฐาน $Z = .40Z_7 + .22Z_5 + .16Z_2 + .13Z_{12} + .07Z_{10} + .07Z_{11} + .05Z_6$ ผลการวิจัยรูปแบบคุณลักษณะผู้นำสตรีในศตวรรษที่ 21 กับบทบาทการพัฒนาชุมชนของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าประกอบด้วยปัจจัยจำนวน 13 ตัวแปร และยังพบว่าประกอบด้วยปัจจัยเพิ่มเติมอีกจำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ 1) ปัจจัยทักษะด้านสารสนเทศ และ 2) ปัจจัยการคิดนอกกรอบ

ประเด็นเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน: สะท้อนผ่านระดับส่วนท้องถิ่น (reflection through local administration) นั้น เอกราช บุญเรือง อโหมทัย ทหารสาร และชนะบุรณ์ อินทรพันธ์ กล่าวว่า 1. เทศบาลนครอุบลราชธานีและเทศบาลเมืองวารินชำราบ มีวิธีการลดความเสี่ยงอุทกภัยเชิงโครงสร้าง เช่น การใช้พังกันน้ำ และไม่ใช่เชิงโครงสร้าง เช่น การตรวจวัดระดับน้ำ การแจ้งเตือนการอพยพ และการมีแผนเฉพาะกิจช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย 2. ทั้ง 2 เทศบาลมีศักยภาพในการจัดการอุทกภัยเป็นอย่างดีในช่วงระหว่างเกิดอุทกภัย แต่มีข้อจำกัดในการจัดการอุทกภัย เช่น การไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณมาใช้ในการจัดการอุทกภัยก่อนการประกาศเขตภัยพิบัติ และการแจ้งเตือนที่ยังไม่สามารถสร้างความเชื่อถือให้กับชุมชน 3. ข้อเสนอแนะต่อเทศบาลในการลดความเสี่ยงอุทกภัยเชิงโครงสร้าง เช่น การยกพนังกันน้ำให้มีความสูงขึ้น และการสร้างบ้านสองชั้นให้กับชุมชน ไม่ใช่เชิงโครงสร้าง เช่น การจัดอบรมการรับรู้และสร้างความเข้าใจข้อมูลระดับน้ำ การนำข้อมูลและสถิติระดับน้ำท่วมในปี พ.ศ. 2562 มาใช้เป็นฐานในการจัดการอุทกภัยในอนาคต การจัดหาพื้นที่อพยพชั่วคราวเพิ่มขึ้น และการปรับปรุงระบบการแจ้งเตือนการอพยพให้มีความถูกต้องและเชื่อถือมากขึ้น

สุมาพร ชัยคร และ ธนวิทย์ บุตรอุดม พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ปัจจัยด้านองค์กร และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ คิดเป็นร้อยละ 33.80 ดังนั้น ควรส่งเสริมให้เทศบาลพัฒนาด้านรายได้ รายจ่าย ออกกฎหมายรายได้ท้องถิ่น หาแหล่งรายได้ใหม่ เพิ่มเติมเพื่อลดการพึ่งพิงภาครัฐ สร้างจิตสำนึกและปลูกฝังความเป็นพลเมืองเพื่อลดปัญหาการหลบเลี่ยงการจ่ายภาษี และควรส่งเสริมสนับสนุนเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการคลัง ใช้โปรแกรมประยุกต์ระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ภัทริกา จุฑางกูร ได้นำเสนอการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นผ่านประเด็นอิทธิพลของสื่อที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลเมืองเมืองปัก ตำบลเมืองปัก อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา และพบว่าประชาชนในเทศบาลเมืองเมืองปัก ตำบลเมืองปัก อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา มีส่วนร่วมทางการเมืองภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การทดสอบสมมุติฐานพบว่า ตัวแปรทางด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อบุคคล มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรทางด้านเพศ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากบทความวิจัยที่ได้สะท้อนประเด็นการบริหารราชการแผ่นดินแล้ว วารสารฉบับนี้ยังมีอีกสองบทความวิชาการที่ได้สะท้อนถึงประเด็นการบริหารราชการแผ่นดินระดับการบริหารราชการส่วนกลางถึงสองเรื่องด้วยกันคือ ผ่านบทความเรื่อง พัฒนาการทางนโยบายการเข้าถึงยาต้านไวรัสเอชไอวีในประเทศไทย และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบาย: จากยุคจำกัดการเข้าถึงสู่ยุคการรักษาฟรี โดย พิเชษฐ พิณทอง และพลภัทร บุราคม กล่าวว่าประเทศไทยเคยเป็นประเทศที่มีการแพร่ระบาดมากที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และต่อมาสามารถแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ได้จนได้รับการยกย่องจากองค์การอนามัยโลก (WHO) องค์การสหประชาชาติ (UN) และเป็นตัวอย่างให้แก่หลาย ๆ ประเทศทั่วโลก หนึ่งในนโยบายในการยุติปัญหาโรคเอดส์คือ นโยบายการเข้าถึงการรักษาด้วยยาต้านไวรัสเอชไอวี โดยพัฒนาการทางนโยบายการเข้าถึงการรักษาด้วยยาต้านไวรัสเอชไอวีของประเทศ นั้น สามารถแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ ประกอบไปด้วย 1) การพัฒนาสู่วาระแห่งชาติ 2) การลดการพึ่งพิงองค์กรต่างประเทศ 3) การเจาะกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ 4) การเข้าถึงยาแบบป้องกันก่อนการสัมผัสเชื้อ และ 5) บทบาทของพระบรมวงศานุวงศ์ต่อการกำหนดนโยบาย สำหรับกระบวนการทางนโยบายสาธารณะนั้น จะให้ความสำคัญในเรื่องของการกำหนดนโยบาย การผ่านร่างนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ การประเมินผลนโยบาย และการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายเป็นส่วนใหญ่ แต่ยังมีช่องว่าง (gap) ทางทฤษฎีที่ไม่ได้มุ่งเน้น คือ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบาย ซึ่งบทความนี้พบว่าการเปลี่ยนแปลงนโยบายการเข้าถึงการรักษาด้วยยาต้านไวรัสเอชไอวีในแต่ละครั้งได้เพิ่มจำนวนการเข้าถึงการรักษาของผู้ติดเชื้อเอชไอวีมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เพราะฉะนั้นควรมีการเพิ่ม “ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบาย” ลงไปไว้เป็นอีกหนึ่งในของกระบวนการนโยบายสาธารณะ

Saran Sarntisart noted that In Islam, an individual's utility function consists of two parts, utility in the present life and in the afterlife. His behaviour in the former determines the rewards (or punishment) in the later. Hence, his resources are allocated towards the consumption of goods and services, and for religious expenditures such as Zakat payment. In addition, the set of choices are a subset to a conventional individual as he can only consume what is Halal, including investing in interest-free channels. Ethical and moral values play a role in determining economic behaviour as individuals are connected through the concept of brotherhood. Though different in certain details, the core principles of the sufficiency economy philosophy are consistent with Islamic economics. This can help design development policies that are aligned with local values for Muslim communities, specifically, the three Southern border provinces of Thailand.

และปิดท้ายด้วย บทวิจารณ์หนังสือ ซึ่ง *Sida Sonsri* ได้สรุปว่า the Book entitled “Think New ASEAN: Rethinking Marketing Towards ASEAN Economic Community consists of 9 Chapters. Although this book was published in in 2015 during the ASEAN Community was established, it is very up to date in analyzing the companies at the present. It is more interesting if the authors analyze the ASEAN Community compared with the European Community of which ASEAN have learned its success of economic integration but it is not successful like EU. The reasons due to the differences between ASEAN and EU including five reasons (Sida, pp.18-19). These five reasons encounter the economic cooperation within ASEAN member states at the present. How can the authors analyze ASEAN's problems in economic cooperation and competition regarding their values of each country? Lastly this book is suitable for the businessmen and entrepreneurs who do the business in ASEAN Community and those who study economic cooperation. Many figures are very well analyzed.

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความและบทวิจารณ์หนังสือทั้งหมดในวารสารฉบับนี้จะเป็นอีกหนึ่งความมุ่งมั่นของวารสารที่จะเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งข้อมูล องค์ความรู้ และพื้นฐานแนวคิดอันนำไปสู่การพัฒนาต่อยอดต่อการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัยด้านสังคมและการเมือง และการยกระดับประเทศทั้งระบบเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการนำประเทศไทยสู่ระดับการเปลี่ยนแปลงเพื่อจะนำไปสู่การพัฒนา สร้างสรรค์การบริหารราชการแผ่นดินในท้ายที่สุด